

Widare talade hr Odhner för de skandinaviska grannländerna och för framgång åt den skandinaviska, som ger sig uttryck i de närsläktade folkens sträfvanden att allt mera förtroendefullt närma sig hvarandra till samarbete i den menliga oblingens tjänst. Tal. vidrörde äfven våra grannfolks politiska brytningar och önsföde framgång åt hvad som deri är godt och af gagn ej blott för våra grannfolk, utan äfven för vårt eget fädernesland.

Härefter förklarades ordet fritt, hvarvid byggmästaren J. M. Pählman i Linköping uppträdde och uttalade ej blott alla folkhögskoleelevers utan äfven samhällets tackfärdighet till folkhögskolans lärare, hvilka med nit och intresse omsattat sitt viktiga och mödosamma kall, och uttalade den önskan, att om och deras arbete någon gång kan synas fruktlöst, de dock ej måtte förtrotas.

Slutligen talade hr Olsson Barr för folkhögskoleförbundet och kamratskapen mellan folkhögskolans lärjungar. Särskildt nämnde han sig till de gynnliga elever af senaste årets kurs, hvilka moro närmarande och hvilka han komplimenterade, derför att de inträdt i kretsen och "slått sina mjuka armar i den starka ledjan af manliga elever."

Mellan de olika talen utfördes lämpliga sånger af folkhögskolans elever.

Sedan festen avslutats, afbrändes fyrverkeri på gården.

Tillställningen var i sin helhet ganska lyckad och gjorde ett godt intryck på besökarna samt vittnade tydligt om att skolan med intresse omsattas af befolkningen.

På lördagen fortsattes folkhögskoleförbundets sammanträde med diskussion och avslutning.

**Wid Östergötlands folkhögskola för qvinnor** förfogade avslutning af andra kursen följande torsdag. Det var en af dessa varma, soliga dagar, som i år varit så sällsynta. Landtmännen sågo så belåtna ut, och ingen undrar derpå. Den ena wagnen, den ena folkwandaren efter den andre styrde sin kosa till Lunnaröd, och wid 10-tiden på f. m. hade rätt mycket folk samlat sig. Folkhögskolan hade tillädt sig en festlig frud: skolköket var utan och innan pryddt med fransar, guirlander, blommor och grönt; de unga hade ej sparat någon möda för att göra allt behagligt och fint. Vi trädde in i den större skolalen. På långa bord ligga ordnade en mängd handarbeten; man såg af dessa, att flickorna först fått lära sig alla enkla slag af sömnad och stickning samt lagning och stoppning. Sedan hade de fått förfärdiga prydnadsarbeten af många handslag, alla vittnande om att syftet varit att utveckla deras ordningsfinne och smak. Hvad som genast föll i ögonen var, att det uti alla prydnadsarbetena (dukar, kuddar, spjällsnören m. m., m. m.) var en genomgående stil såväl hvad färger, som mönster angår; och med glädje kunna vi nämna, att det var gammalsvenskt flöjd, som man följer upplifva att motverka allt det utländska framt, som nästan öfver allt möter oss. En särskild östgötaflöjd, näml. knäppling, hade man äfven öfwat.

Efter afslutandet af en sång talade föreståndaren Odhner om Fredrika Bremer, hvarvid han äfven talade om qvinnans sociala ställning i våra dagar, hvarom wäg allt mera röjs för, att qvinnan må kunna bli en nyttig medlem i samhället, samt påpekade den iverksamhet Fredrika Bremer utöfwat för att i vårt land höja qvinnans ställning. Sedan några sånger sjungits höll ingenjör N. Dufén, lärare wid S. Wi folkhögskola, föredrag om Galilei, stildrande den lamp wettenskapen ofta haft att lämpa mot fördom och trångsynthet, innan huset segret öfver mörkret; samt huru dock till slut naturen mer och mer bräddis och slutligen ramlat. Religion och

wettenskap stå ej såsom fiender mot hvarandra, sade tal., såsom många menat, utan den enas seger är också seger för den andra; allt ljus i andens värld stannar från samma källa. — Efter att ånå några sånger sjungits, meddelade föreståndaren rebogörelse för skolans arbete under det gångna året. Af denna framgick, att elevantalet varit litet, i det lärjungarne varit blott 15; men det oaktadt ville man med godt mod fortsätta ett annat år, förhoppandes att skolan och dess mål skulle mer och mer bli kända. Derpå hemförlofwade styrelsens ordf., landsbysbding De la Gardie, de unga i hjertliga ordalag samt tackade dem, som ledt undervisningen, för deras arbete. Till sist meddelade han att i statunderstödd lemnats skolan 200 fr. till mindre bemädlade lärjungar, af hvilka 5 flickor erhöles del. — Det hela avslöts med bön af kyrkoherde M. Sandström och psalmsång. — Sedan i en gemyssamt middag hos skolans matbäddare; samt det var lifligt, men lygnade man efter, hvad huswudinnehållet i samtalen var, så förnam man af orden "inbelysningsverk", "inbelysning", "grundfaster", "ihjelt rög", "värstnad fram", att de rödde sig mest kring dagens frågor. Och så lemnade man belåten Lunnaröd.

Vi vilja nämna, att till nästa årskurs för manliga elever redan många anmält sig.

## Östg. Nömen 7/11 1884 Från Folkhögskolan.

Vid öppnandet af Lunnaröds folkhögskolas sjuttonde årskurs höll föreståndaren, dr. H. Odhner, följande inledningstal, hvars innehåll är värdt att lägga märke till:

"Det förhållande, att elevantalet innevarande årskurs är mindre än under de närmast föregående, bör vara en uppfordran till skolans verkliga vänner, att med större iver än förr arbeta på skolans utveckling. Det minskade elevantalet kan sålunda vara nyttigt. Den svåraste fienden till skolan är likgiltighet och okunnighet, hvaraf man finner mera än uppenbar fiendskap. Den, som är fiende till skolan, må komma hit och se vår gärning, den tål dagens ljus. Mer än en sådan har förr blifvit förvandlad till vän. Motstånd kan vara gagneligt, såsom stormen mäktigt bidrager att framkalla en god skörd; det hindrar från slentrian och verkar uppbyggande. Att folkhögskolan utvecklas och går framåt under såväl den mulna som den soliga dagen, är vår förvisning. I unge haven kommit hit för att vinna upplysning, hvaraf I än på ett sätt än på ett annat känt behof. Upplysning är ock af nöden i vår tid mer än kanske förr. Utan sådan är ej lätt att finna sin plats och sin uppgift under allt det rörliga lif, som nu råder. På alla områden märkes kraftiga rörelser på jordbrukets, industriens, undervisningens, litteraturens, politikens, religionens m. fl. områden. Alla dessa rörelser äro ej till godo, mycket ondt spåras deribland. Man ser, huru människornas lidelser uppjagas; det är under den kamp, som pågår, ej alltid för det goda och rätta man strider utan för själviska planer, för tillfredsställelse af ärelystnaden och maktbegäret. Men det oaktadt är dock rörelsen tecken till lif i samhället, och lif är bättre än död. Huru ställer sig folkhögskolan till dessa rörelser? Denna fråga har ofta framkastats. Hos oss var den saken å bane vid ett folkhögskolemöte i fjol, besökt af ett 20-tal lärare jemte flere andre vänner till folkhögskolan. Ett diskussionsämne var framställt så lydande: "Bör och kan läraren vid undervisningen ställa sig alldeles neutral med afseende på nutidens religiösa och politiska spörsmål?" Mötet enades med afseende härpå om följande uttalande:

Till tidens religiösa och politiska spörsmål bör läraren ej söka ställa sig neutral, då han ej är det, ty det vore örligt, och att vara neutral är i sak ingenting annat än likgiltighet. Dock må läraren icke i skolan uppträda som partiman eller genom sin myndighet söka draga lärjungarne öfver till sin åsigt, utan så vidt möjligt är göra rättvisa åt alla riktningar och meningsskillningar och dervid, så långt ske kan, stödja sig på bestämde och klart framlagda fakta.

Detta är ock den grundsats, som tillämpas vid denna skola, hvilket jag, för att med skäl intet missförstånd må egrum, velat tydligt uttala. — Må folkhögskolan låta historiens exempel tala; der finnas såväl manande som varnande röster, der gifves oss en spegel, i hvilken äfven nutiden kan skåda sig. Vi hålla fram exemplen; vi vilja förbereda de unge för den strid, som kämpas i lifvet, i hvilken strid ingen kan stå neutral, utan der hvar och en måste deltaga. Vi vilja väcka håg hos våra lärjungar att uti denna strid egna sina krafter åt det godas tjänst, ställa sig under Guds banér. Vi kasta oss derför ej in i stridsfrågorna för dagen, då skulle luften i våra salar bli tung och osund och vår gärning förfelad. Vi vilja värma de ungas hjertan för allt, som är godt och sant och rätt och skönt; bereda dem, som man om våren bereder åkern för sådden, till att mottaga i god jordmån alla goda frön, då skall nog en gång en härlig skörd vara att vänta. Men om vi ej vilja grumla vår gemensamma glädje med dagens ofta kanske rätt lumpna frågor, så är dock vår skyldighet att peka på, hvad den behöfver, som skall lefva med i nutidens lif: nämligen vaken blick, lugn, besinning o. s. v., men framför allt ha en god karaktär. (Tal. utvecklade sedan hvad häruti ligger, och hvilka fordringar man har på en sådan).

**Östergötlands folkhögskola för kvinnor.** Kursen för innevarande år avslöts den 4 dennes på wanligt sätt. I den festligt prydd skolekolen wid Lunnaröd moro prof på elevernas handarbeten utställda. Dessa vittnade fördelaktigt om så väl slit och lärtidigt hos eleverne samt god undervisningsförmåga hos den unga lärarinnan, fröken Nordström från Skåne. Särskildt glädjande är att anmärka, att eleverna huswudsatligt i synnerhet sig med förfärdigandet af nyttiga arbeten och först i andra rummet med prydnadsartiklar. — Föreståndaren hr Odhner höll ett intressant föredrag om hemmet och qvinnans uppgift derinom, hvar efter folkstyrelsens ordförande, landsbysbdingen greve R. De la Gardie förrättade själwa avslutningen, derwid han framförde ett hjertligt

tack till lärare och lärarinnor samt slutligen uttalade några förmanings- och affektsord till de hemwärbande eleverna. Han uttalade den förhoppning, att skolan äfven framgent måtte få behålla sin intresserade föreståndare. Till slut utdelades de 400 fr., som staten anslagit till understöd åt mindre bemädlade elever, i stipendier om 35 fr. till 10 elever och 25 fr. till två. Under eftermiddagens lopp utfördes en hel mängd fosterländska sånger. Skolan har under denna kurs varit besökt af 26 elever, deraf 19 från detta län. 1884